

پیش‌بینی اوپک از رشد تقاضای نفت

اوپک در گزارش دورنمای نفت جهان ۲۰۲۲، دورنمای تقاضای جهانی برای نفت در میان‌مدت و بلندمدت را افزایش داد. به گزارش پژوهشکده پولی بانک مرکزی، اوپک در این گزارش اعلام کرد تقاضای جهانی برای نفت سال آینده به ۱۰۳ میلیون بشکه در روز خواهد رسید که ۲.۷ میلیون بشکه در روز افزایش در مقایسه با سال ۲۰۲۲ نشان می‌دهد. ۱.۴ میلیون بشکه در روز بیشتر از پیش‌بینی سال گذشته این گروه برای ۲۰۲۳ است. اوپک دورنمای تقاضا برای نفت در میان‌مدت، تا سال ۲۰۲۷ را بالا برد و دورنمای تقاضا برای نفت را تا پایان این مدت به میزان دو میلیون بشکه در روز در مقایسه با پیش‌بینی سال گذشته افزایش داد. دلیل پیش‌بینی بالاتر اوپک از تقاضای جهانی برای نفت، بهبود تقاضایی است که امسال و سال آینده پیش‌بینی می‌شود و تغییر تمرکز از گذار انرژی به امنیت انرژی است. اوپک اکنون انتظار دارد تقاضا برای نفت در سال ۲۰۳۰ به ۱۰۸.۳ میلیون بشکه در روز برسد که بالاتر از پیش‌بینی سال گذشته اوپک برای سال ۲۰۲۳ است. در بلندمدت، اوپک انتظار دارد تقاضای جهانی برای نفت در سال ۲۰۴۵ به ۱۰۹.۸ میلیون بشکه در روز صعود کند که بالاتر از ۱۰۸.۲ میلیون بشکه در روز است که این گروه سال گذشته پیش‌بینی کرده بود. اوپک انتظار دارد سه‌بار این گروه افزایش پیدا کند اما تولید اوپک در سال ۲۰۲۷ نسبت به سال ۲۰۲۲ کمتر خواهد شد. در گزارش بازار نفت ماهانه این گروه که ۱۱۲ اکتبر منتشر شد، اوپک برآوردش از رشد تقاضای جهانی برای نفت در سال ۲۰۲۲ را با اشاره به قرنطینه‌های کووید چین، موانع اقتصادی در اقتصادهای توسعه‌یافته و فشارهای تورمی در سراسر جهان، به میزان ۴۶۰ هزار بشکه در روز کاهش داد. در این گزارش اوپک پیش‌بینی کرده بود تقاضای جهانی برای نفت امسال ۲.۶ میلیون بشکه در روز رشد کرده و به ۹۹.۷ میلیون بشکه در روز می‌رسد. همچنین پیش‌بینی رشد تقاضای جهانی برای نفت در سال ۲۰۲۳ را به میزان ۳۶۰ هزار بشکه در روز کاهش داده و ۲.۳ میلیون بشکه در روز برآورد کرده بود. بر اساس گزارش اوپل پاریس، اوپک پلاس در نشست پنجم اکتبر، کاهش هدف تولید به میزان دو میلیون بشکه در روز را تصویب کرد.

افت چشمگیر فروش پوشاک

عضو هیات‌مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و فروشندگان پوشاک از افت حداقل ۷۰ درصدی فروش آنلاین پوشاک و حدود ۵۰ درصدی در فضای فروشگاه‌های در پی اختلال در اینترنت و نآرامی‌های اخیر خبر داد و گفت: «در این شرایط باید بسته‌های حمایتی کوتاه‌مدت برای کسب و کارها در نظر گرفته شود». مجید افتخاری در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به آسیب به کسب‌وکارهای اینترنتی به‌دلیل قطعی اینترنت، گفت: «در پی نآرامی‌های اخیر کسب‌وکارها دچار کاهش تقاضا شدند و زمان شروع کرونا به مراتب وخیم‌تر است. با وجود اینکه ابتدای فصل است، مشاهدات میدانی نشان می‌دهد اغلب فروشگاه‌داران کالاهای جدید فصل را به‌بارز نیاوردند یا درصد آن بسیار ناچیز است.» وی با بیان اینکه بسته‌بودن محیط کسب در ساعات طلوانی و قطعی اینترنت کسب و کارها را دچار چالش کرده، اظهار کرد: «در این شرایط دولت باید از مطالبات خود صرف‌نظر یا آنها را به تعویق بیندازد و کمک کند کسب و کارها زین‌بروند. اما این موارد محقق نشده است. از طرف دیگر اعلام شده به کسب و کارهای اینترنتی کمک می‌شود، اما برنامه مشخص اعلام نشده است.» افتخاری از افت حداقل ۷۰ درصدی فروش آنلاین پوشاک و حدود ۵۰ درصدی در فضای فروشگاه‌های خبر داد و گفت: «با توجه به اینکه صنعت پوشاک خصوصی است و وابستگی به نهاد خاصی ندارد، در این شرایط باید بسته‌های حمایتی کوتاه‌مدت برای کسب و کارها در نظر گرفته شود.» وی در پایان گفت که برخی کارخانه‌ها در حال تعدیل نیرو هستند که این موضوع چالش‌های جدیدی ایجاد خواهد کرد. در این شرایط راحت‌ترین حمایت دولت می‌توانست تعویق هزینه‌های تأمین اجتماعی باشد.»

مصرف آب تهران از تولید پیشی گرفت

مدیر بهره‌برداری از تاسیسات آبیای تهران گفت: «تولید آب شرب تهران حدود ۳۳ هزار لیتر و مصرف ۴۰ هزار لیتر بر ثانیه است که این فاصله ۷ هزار لیتری، از ذخیره مخازن تأمین می‌شود.» به گزارش تسنیم، ملکوتی، مدیر بهره‌برداری از تاسیسات آبیای تهران اظهار داشت: «براساس اطلاعات مرکز کنترل آب تهران، مصرف لحظه‌ای شهروندان ساکن در شهر تهران حدود ۴۰ هزار لیتر بر ثانیه و حجم ذخیره آب شرب این شهروندان یک میلیون و ۲۳۰ هزار مترمکعب است که با وضعیت نرمال ما حدود ۱۷۰ هزار مترمکعب فاصله دارد.» وی افزود: «به‌دلیل خشکسالی‌های پی‌درپی که اتفاق افتاده و بارش‌هایی که در پاییز تا اخیر انجام خواهد شد، حجم ذخیره سدها، امسال نسبت به سال ۱۴۰۰، ۱۹ درصد، و سال ۱۳۹۹، ۵۲ درصد و با وضعیت نرمال ۵۰ درصد کاهش پیدا کرده است.» مدیر بهره‌برداری از تاسیسات آبیای تهران ادامه داد: «شهروندان ساکن شهر تهران از مصارف غیر ضروری، مانند استفاده از آب شرب برای شست‌وشوی محوطه‌ها، پارکینگ‌ها و سایر مشاغات خودداری کنند و به‌فرزندان‌شان هم این آموزش‌های لازم را بدهند و از آموگاران و معلمان نیز خواهش می‌شود. موارد استفاده صحیح از آب شرب را در کلاس‌های درس به دانش‌آموزان آموزش دهند تا بتوانیم با کمک یکدیگر از هدر رفت منابع جلوگیری کنیم.»

صادرات گاز به ارمنستان ۲ برابر می‌شود

ایران و ارمنستان یادداشت تفاهم همکاری اقتصادی در بخش انرژی امضا کردند. به گزارش ایسنا و به نقل از وزارت نفت، مجید چکنی، معاون وزیر نفت در امور گاز در این باره گفت: «امروز (سه‌شنبه، دهم آبان‌ماه) هم‌زمان با سفر نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان به ایران، ضمن امضای یادداشت تفاهم همکاری با این کشور، تمدید قرارداد تهارت گاز با برق تا سال ۱۴۰۹ نیز از سوی تهران و ایروان امضا شد.» وی ادامه داد: «بر این اساس متناسب با افزایش حجم گاز صادراتی، ضرب‌تیهات برق نیز اصلاح می‌شود.» مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران تصریح کرد: «اکنون روزانه یک میلیون مترمکعب گاز به ارمنستان صادر می‌کنیم که این مقدار براساس تفاهنامه جدید دو برابر می‌شود.» نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان به دستور رسمی ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری امروز (سه‌شنبه، ۱۰ آبان‌ماه) در حضور هیاتی بلندپایه از مقام‌های سیاسی و اقتصادی وارد تهران شد و در مجموعه سعدآباد مورد استقبال رسمی قرار گرفت.»

اقتصاد

پیشنهادهایی برای وزیر ابقا شده صمت

آقای وزیر! سمت منافع مردم باش

تولید خودرو تا حدودی مطلوب

ازجمله حوزه‌های تحت‌مدیریت وزارت صمت که موافقان استیضاح نسبت به آن انتقاد داشتند صنعت خودروسازی بود. محور انتقادهای موافقان استیضاح وزیر صمت در این خصوص را می‌توان در تعداد تولید، کیفیت، تعلل در تهیه و ابلاغ آیین‌نامه واردات و سهم بودن شرکت‌های تولید خودرو و مونتاژ کار در واردات آن دانست که به ترتیب به این مسائل پرداخته خواهد شد. حجم تولید و کیفیت آن تقریباً پای ثابت نطق تمام موافقین استیضاح وزیر صمت بود. مسأله‌ای که نشان دهنده بغرنج بودن این بخش و نیاز به اجرای یک برنامه تحولی برای تغییر فضای حاکم بر این بخش را بیش از پیش لازم می‌دارد. رئیس‌جمهور نیز در بازدید سرزده آسفند سال ۱۴۰۰ از کارخانه ایران خودرو و در هشت فرمان، دستور رفع سریع این چالش‌ها را به مسئولان مربوطه ابلاغ کرد. این دستور که از مواردی کمی و عددی نظیر افزایش ۵۰ درصدی تولید خودرو سال جاری نسبت به سال قبل و جایگزینی خودروهای قدیمی با تولیدات جدید و موارد کیفی نظیر حذف قرعه کشی و انجام واردات را شامل می‌شد. بررسی عملکرد خودروسازان در حوزه تولید نشان می‌دهد تولیدات ایران خودرو در هفت‌ماه ۱۴۰۰ رشد ۲۶ درصدی نسبت به شش‌ماه سال ۱۴۰۰ داشته است. درخصوص سایپا، عملکرد خود شرکت چندان قابل دفاع نبوده اما در شرکت‌های اقماری حوزه تولید خودروهای تجاری و سنگین عملکرد شرکت‌ها مطلوب بوده، از سویی خودروهای ناقص از حدود ۱۷۰ هزار خودرو در آذر سال ۱۴۰۰ هم اکنون به صفر رسیده است.

انتقادی که رفع شده بود

شرکت در قرعه‌کشی خودرو از لوازمی بود که در شرایط پیشی گرفتن تقاضا از عرضه به ذهن مجریان رسید که از همان ابتدا اصل این روش موردانتقاد قرار گرفت و اتفاقاً جزء دستورات رئیس‌جمهور به خودروسازان و موارد انتقادی نمایندگان در جلسه دیروز بود. در مقابل این روش نیز ایده عرضه خودرو در بورس کالا در پاسخ به این فرمان و رفع انتقاد انجام گرفت. این اهاکار که به علت محیط شفاف بورس نسبت به بازار معمول خرید و فروش می‌تواند باعث کاهش هزینه‌های جانبی مربوطه شود، علاوه بر این همواره بیان می‌شود قیمتگذاری دستوری هم به ایجاد رانت برای افراد دارای ارتباط منجر می‌شود و هم برای تولیدکنندگان زبان ایجاد می‌کند. از این رو سخت‌گویی وزارت صمت در مهر سال جاری با اشاره به افزایش تولید خودرو و اینکه قرعه‌کشی برای جز تعدادی از محصولات ایران خودرو (که البته نیز تا پایان سال خارج خواهند شد) حذف‌شده و خبر از تعداد محصولات توسط صمت در این بررسی برداشت حذف قرعه‌کشی در سامانه خودرو داد تا دیگر فروش در قالب سامانه یکپارچه نخواهد باشد و شرکت‌های خودروساز از طریق سایت‌های فروش خود برای عرضه محصولات اقدام کنند.

واگذاری خودروسازی شاید وقتی دیگر

از دیگر محورهای انتقاد نمایندگان به وزیر صمت مسأله واردات خودرو و همچنین واگذاری سهام خودروسازان بوده است. درخصوص واگذاری سهام نیز سازمان خصوصی با مطرح کردن سه شرط و فرض برآورده شدن این شروط با آن موافقت کرد. رئیس سازمان خصوصی‌سازی با بیان این نکته که این دو خودروساز از زیرمجموعه وزارت صمت و سازمان گسترش و توسعه‌ی صنایع ایران بوده و در سال‌های گذشته وام‌هایی دریافت کرده‌اند، بیان داشت که برای ضمانت وام‌هایشان سهام دولتی را در وثیقه بانک‌ها قرار دادند که تاکنون تسویه نشده است، بنابراین سازمان خصوصی‌سازی تا آزادسازی وثیقه، امکان عرضه سهام این دو خودروساز را ندارد. شرط دیگر نیز مربوط به سهام‌های دولتی ۵ درصدی ایران خودرو و ۱۷ درصدی سایپاست که غیر از این سهام‌های وثیقه‌ای که طلایی محسوب می‌شوند، این دو خودروسازان نیازمندی درون‌سازمانی (تودلی) هم دارند که باید همراه با سهام دولتی واگذار شود. اما آخرین موردی که سازمان خصوصی‌سازی واگذاری دو خودروساز را منوط به آن کرده مسأله سهام درونی (تودلی) تا ۳۵ تا ۴۰ درصدی این دو شرکت به‌اضافه سهام برخی شرکت‌ها که مجوز وکالت فروش به دولت را داده‌اند، مثل صندوق بازتسهلتگی کنسرویی بوده که باید با سهام وثیقه‌نزد بانک‌ها جمع‌شوند که متقاضی تسویه بیشتری برای خرید سهام داشته باشد. از این رو و با سر آمدن مهلت شش‌ماهه رئیس‌جمهور به‌نظر می‌رسد سه شرط‌مندظن سازمان خصوصی‌سازی تاکنون تحقق نیافته است تا روند واگذاری این دو خودروساز به بخش خصوصی انجام گیرد.

توقف انتشار گزارش کیفیت خودرو!

یکی از انتقادهای پرترکر به وزیر صمت، موضوع کیفیت خودرو است. در ماه‌های گذشته سازمان استاندارد اعلام کرد برخی از خودروهای کم‌کیفیت باید از رده خارج شوند که این موضوع در حال انجام است و خودروسازان نیز در مقاطع مختلف از خودروهای جدید رونمایی می‌کنند. اما نکته قابل تامل اینکه انتشار گزارش ارزشیابی کیفی خودرو، که توسط شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران منتشر می‌شد از آذرماه سال ۱۴۰۰ متوقف شده است. درخصوص جایگزینی خودروهای جدید و توقف تولید برخی خودروهای داخلی قدیمی نیز برخی منتقدان می‌گویند حذف این خودروها از سید تولید خودروسازان بدون ایجاد پلنفرم‌های جدید برای خودروهای جدید نه تنها منجر به بهبود کیفیت خودروهای داخلی نمی‌شود، بلکه صرفاً با تغییرات شکلی ناچیز در پی دور زدن قیمت‌گذاری دستوری است.

عملکرد مطلوب در حوزه معدن

از دیگر محورهای انتقادات نمایندگان مجلس در جلسه استیضاح وزیر صمت، موضوع معدن و زیرمجموعه‌های آن بود. این انتقادها که در بخش‌هایی نظیر عدم تأمین و وجود تجهیزات کافی و نیروی انسانی برای بخش معادن، خام‌فروشی و عدم فرآوری، عدم واردات ماشین‌آلات معدنی مطرح شد موضوعی بود که لزوم مراجعه به آمار این بخش را جهت درستی این انتقادها در مقایسه با عملکرد این وزارتخانه روشن می‌سازد. مطابق با آمار و با بررسی‌های تاریخی ماشین‌آلات معدنی باید به این نکته توجه داشت که نیاز این بخش به واردات، حدود دوهزار دستگاه در سال است که نه تنها واردات این تعداد ماشین‌آلات مورد حمایت قرار نگرفت، بلکه در برهه‌ای در سال ۱۳۹۹ واردات ممنوع اعلام شد. بااین حال در سال ۱۴۰۱ این تعداد به هزار و ۵۰۰ دستگاه رسیده است و پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال از سقف معمول پیشی بگیرد، بنابراین در بخش تأمین ماشین‌آلات معدنی عملکرد وزارت صمت در وضعیت مطلوب قرار دارد.

مسئله بعدی در حوزه معدن وصول حقوق دولتی جاری و معوق است، به‌طوری‌که در بودجه سال ۱۴۰۰ حقد محر ۱۰ هزار میلیارد تومان تکلیف شده بود اما با استقرار سامانه‌های شفافیت معادن، وصول حقوق دولتی معوق و تعیین تکلیف معادن نامشخص از سه‌هزار معدن به ۳۰۰ عدد وصول ۱۹ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومانی حاصل شد و این عامل باعث شد مجلس در سال ۱۴۰۰ سقف ۴۰ هزار میلیارد تومانی را برای حقوق دولتی معادن در نظر بگیرد. علاوه بر این بررسی برداشت از معادن با پهباد جزء مواردی بود که با انجام پروژه اولیه در یک استان و ابلاغ به سایر استان‌ها، روند شناسایی معادن و به‌روز بودن داده‌های آماری از یک سیستم و استیقای تمام و کمال حقوق دولتی از سمتی دیگر انجام می‌گیرد. تهیه ترانزاه معدنی از دیگر اقدامات مثبت و قابل دفاع وزارت صمت بوده است. از این‌رو رشد عملی و کیفی رخ داده در حوزه معدن و نیاز به زمان در پدیدار شدن تمام مزایای سامانه‌ها و اقدامات حاضر مسأله‌ای است که در این مدت کوتاه قابل توجه بوده که می‌تواند در میان مدت اثر خود را نشان دهد.

هنوز خودرویی وارد نشده!

درخصوص واردات خودرو نیز اگرچه موانع قانونی واردات خودرو طبق بند چهارم از دستورات هشت‌بندی رئیس‌جمهور در سه‌ماهه نخست سال ۱۴۰۱ رفع می‌شد اما تا این لحظه خودرویی وارد کشور نشده است، از سویی طی روزهای اخیر ۱۲ شرکت برای واردات خودرو در فهرست واردکنندگان قرار گرفته‌اند. البته با بررسی فهرست شرکت‌های واردکننده مشاهده می‌شود علی‌رغم اینکه در شرایط اجرایی شدن آیین‌نامه واردات خودرو صراحتاً نامی از خودروسازان نیامده اما با بررسی اسامی واردکنندگان مشاهده می‌شود تقریباً تمام شرکت‌هایی که برای واردات مجاز شناخته شده‌اند جزء خودروسازان یا زیرمجموعه‌های خودروسازی کشور هستند. لازم به‌ذکر است وزارت صمت در چندین مرحله زمان واردات را تا قبل از شهریور اعلام کرده بود و در شهریور نیز مدعی شد مرحله اجرایی واردات خودرو عملی از ابتدای مهرماه آغاز می‌شود اما همان‌طور که گفته شد تا امروز این اتفاق نیفتاده است.

قیمتگذاری دستوری یک معضل قدیمی

یکی از موضوعات چالشی در ایران، مسأله قیمتگذاری دستوری است، از سویی تولیدکنندگان وزارت صمت را متهم به ناسودی تولید از طریق قیمتگذاری و سرکوب قیمت‌ها می‌کنند، در نسوی دیگر نمایندگان مجلس وزیر صمت را بابت عدم کنترل قیمت‌ها مواخذه می‌کنند. «افزایش ۸۴درصدی قیمت سیمان و افزایش ۳۵ درصدی سود آن، افزایش ۱۹ درصدی قیمت آهن؛ دیوبی لاستیک در کارخانه‌های تولیدکننده؛ دیوبی شدید کالا در سامانه جامع تجارت، عدم رسیدگی درخصوص صلاحیت کالاها مخصوصاً لوازم‌خانگی، یخکی، افزایش قیمت لوازم‌خانگی ۸۰ تا ۱۵۰ درصد، اینها تنها بخشی از انتقادهای نمایندگان موافق استیضاح وزیر صمت بوده اما در سوی دیگر تولیدکنندگان نیز به سرکوب قیمت‌ها معترضند. بررسی عملکرد وزیر صمت در ایسن حوزه دو رویکرد متفاوت را نشان می‌دهد. وزارت صمت در حوزه خودرو با تسهیل ورود خودرو به بورس سعی دارد خودروسازان را از زیان‌های قیمتگذاری دستوری درمهمان اما در نسوی دیگر اعتراض تولیدکنندگان بخش‌های دیگر همچنان بی‌پاسخ‌مانده است.

روز گذشته در جلسه علنی مجلس؛

میثم اکبری

خبرنگار گروه اقتصاد

جلسه استیضاح وزیر صمت با حضور نمایندگان برگزار شد و درنهایت مجلس مجدداً به فاطمی‌امین اعتماد کرد. نگاه‌ی به جزئیات انتقادهای نمایندگان طراح و موافق استیضاح نشان می‌دهد محور موضوعات و انتقادها به عملکرد وزیر صمت شامل ۱- تولید و کیفیت و واردات خودرو، ۲- عدم جلوگیری از افزایش قیمت برخی اقلام در حوزه لوازم خانگی و مصالح ساختمانی، ۳- عدم تکمیل سامانه جامع تجارت، ۴- خام‌فروشی و عدم تأمین ماشین‌آلات معدنی، ۵- کاهش وزنی صادرات ایران و ۶- عدم تحقق وعده حذف امضاهای طلایی و مسائل نظیر اینها بوده است. در ادامه به بررسی عملکرد وزیر صمت در برخی از این حوزه پرداخته‌ایم. بررسی‌های نشان می‌دهد عملکرد وزیر صمت در بخش معدن نسبتاً مطلوب بوده، در بخش تولید خودرو عملکرد وزیر قابل دفاع است اما با وضعیت مطلوب (فرمان هشت‌ماده‌ای رئیس‌جمهور) فاصله دارد؛ در بخش حذف امضاهای طلایی عملکردی از وزیر مشاهده نمی‌شود؛ در بخش کاهش وزنی صادرات نیز دلایل این امر بسیار زیاد بوده (از حذف از ۴۲۰۰ خشکسالی و افزایش مصرف داخلی و…) اما وزارت صمت در ارائه گزارش‌ها از بازارهای صادراتی و همچنین گزارش عملکرد تولید و تجارت ضعیف عمل کرده است. یکی از نقدهای جدی به وزیر صمت، عدم تکمیل سامانه جامع تجارت است. به‌هرحال با اعتمادی که مجلس به وزیر صمت کرده انتظارات تحول از ساکنان ساختمان سمیه بیش از گذشته خواهد بود.

معضل کاهش وزنی صادرات

یکی از نقدهای نمایندگان موافق استیضاح وزیر صمت، کاهش حجم صادرات است. در این خصوص بررسی آمراها نشان می‌دهد در هفت‌ماه نخست سال جاری میزان مبادلات تجاری کشور ۸۱ میلیون و ۳۰ هزارتن و به ارزش ۶۰ میلیارد و ۱۳۲ میلیون دلار بوده است. این میزان تجارت خارجی، در هفت‌ماه امسال به لحاظ رزنی نسبت به مدت مشابه

سال قبل حدود ۱۰ درصد افزایش و از حیث وزن ۱۷٫۶ درصد کاهش داشته است. طی این مدت ۶۱ میلیون و ۲۸۳ هزارتن کالا به ارزش ۲۸ میلیارد دلار صادر شده که به لحاظ ارزش ۵٫۶ درصد افزایش و از حیث وزن ۱۸٫۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین در این مدت ۱۹ میلیون و ۱۴۷ هزارتن کالا به ارزش ۳۱ میلیارد و ۷۲۷ میلیون دلار وارد شده که از نظر وزنی و ارزشی به ترتیب ۱۵٫۷ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین در این مدت ۱۹ میلیون و ۱۴۷ هزارتن کالای با ارزش ۳۱ میلیارد و ۷۲۷ میلیون دلار وارد شده که از نظر وزنی و ارزشی به ترتیب ۱۵٫۷ درصد کاهش نشان می‌دهد. صادرات بخش کشاورزی طی این مدت ۱۵ درصد کاهش داشته است. صادرات پتروشیمی و معیانات گازی نزدیک به ۱۱ درصد، معدن و صنایع معدنی ۳٫۵ درصد و فرش و صنایع دستی نیز کاهش ۲۳ درصدی را تجربه کرده است. البته در این معدن صادرات بخش صنعت به جز صنایع معدنی رشد ۲۱ درصدی داشته است.

اگر نگاه منصفانه به دلایل کاهش صادرات داشته باشیم، کاهش صادرات دلایل مختلفی و متفاوتی داشته است. برای مثال در حوزه کشاورزی یکی از دلایل کاهش صادرات، تداوم خشکسالی شدید در کشور بوده است. در حوزه غذا و صنایع غذایی دلیل کاهش صادرات به اذعان صادرکنندگان ایسن بخش، حذف ارز ۴۲۰۰ بوده است. فعالان اقتصادی می‌گویند اعطای ارز ترجیحی و اعطای آرد بانه‌ای باعث شده بود قیمت برخی اقلام حوزه غذا و صنایع غذایی بسیار ارزان‌تر از قیمت‌های جهانی باشد و همین موضوع قدرت رقابت این اقلام را بسیار بالا برده بود. برای مثال امسال صادرات ماکارونی، رشته و لازانیا ایران در شش‌ماه نخست بیش از ۵۴ هزار تن به ارزش ۲۱ میلیون دلار بوده که نسبت به شش‌ماه نخست سال ۱۴۰۰ به لحاظ وزنی کاهش ۵۱ درصدی و به لحاظ ارزش نیز کاهش بیش از ۴۵ درصدی داشته است. البته فعالان اقتصادی می‌گویند در بلندمدت حذف این رانت‌ها به نفع تولید داخل و صادرات ایران است، چرا که رانت ناشی از آن به جیب عده‌ای محدودی سرازیر می‌شد.

همچنین در برخی اقلام همچون بنزین و گازوئیل و گاز طبیعی به دلیل افزایش مصرف داخل، میزان صادرات این اقلام کاهش یافته است. در بخش فلزات و صنایع معدنی کمیاب ۱۲ درصد، محصولات فولادی ۱۶ درصدی، فولادهای ۵۴ درصدی و آهن اسفنجی هم که در شش‌ماه نخست امسال رخ داده را باید با شرایط تقاضای جهانی تحلیل کرد. بخش دیگر عملکرد وزارت صمت در حوزه تجارت خارجی مربوط به عملکرد صادرات خدمات فنی و مهندسی است.

در ایسن حوزه بررسی عملکرد سازمان توسعه تجارت از زیرمجموعه‌های وزارت صمت نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۰ میزان صادرات خدمات فنی و مهندسی (حجم قراردادهای این حوزه) به دو میلیارد و ۳۵۰ میلیون دلار رسیده که نسبت به رقم ۴۹۳ میلیون دلار سال ۱۳۹۹ رشد ۳۶۸ درصدی داشته است. در چهار ماهه نخست امسال صادرات این بخش ۲۶۰ میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد ۳۱ درصدی نشان می‌دهد.

به‌نظر می‌رسد کاهش صادرات بیش از آنکه نتیجه عملکرد وزارت صمت باشد دلایل مختلفی ازجمله حذف ارز ۴۲۰۰، خشکسالی، افزایش مصرف داخل در نتیجه به صفر رسیدن محدودیت‌های کروئایی (افزایش سفرها منجر به افزایش مصرف سوخت و امثال آن شده) و تحولات جهانی منجر به کاهش تقاضای فلزات و صنایع معدنی بوده است. اما در کنار این موضوعات، وزارت صمت گزارش مستندی از دلایل این موضوع ارائه نمی‌دهد. همچنین آمارهای عملکرد تولید و تجارت بخش‌های مختلف اقتصادی که به صورت ماهانه